

Svenska Klätterförbundets norm för

KLÄTTERLEDARE UTOMHUS

Gällande från 1 september 2021

Svenska
Klätterförbundet

Utbildning

1. Definition av behörighetsnivån

Att vara klätterledare utomhus innebär att ha blivit examinerad av en klätterinstruktör sport eller klippa, auktoriserad av Svenska Klätterförbundet (SKF), samt att löpande hålla sin licens aktiv. Nivån är tänkt att underlätta för exempelvis klubbar och skolor att ta ut deltagare och prova topprepsklättring utomhus på ett säkert sätt.

En klätterledare utomhus får genomföra organiserade, icke-kommersiella utfärder med organisationens medlemmar till den specifika klippa och sektion som klätterledaren har examinerats för. Kompetensområdet omfattar topprepsklättring på klippa med fasta förankringar¹, i icke-alpin miljö² och i miljöer som inte kräver kompetens inom navigation.

2. Kompetenskrav

2.1 Förkrav

För att bli godkänd som klätterledare utomhus ska aspiranten uppfylla följande:

1. Ha genomfört en första hjälpen-kurs anpassad för instruktörens kursmiljö inom tre år före examination.
2. Ha fyllt 18 år.
3. Vara medlem i en förbundsansluten klätterklubb.
4. Inneha topprepskort.

2.2 Kunskapskrav

En klätterledare utomhus ska kunna följande moment:

2.2.1 Allmänt

1. Upprätta och följa en säkerhetsplan inför klätterutfärder.
2. Vid klätterolyckor larma SOS, ge första hjälpen, åtgärda lindriga skador och samverka med räddningspersonal.

¹ Med fasta förankringar menas borrskruvar och träd.

² Med icke-alpin miljö menas miljö där snö och is finns kvar året runt.

3. Förebygga, avvärja och lösa problem och incidenter som kan uppstå vid topprepsklättring med deltagare eller vid egen firning.
4. Ha kunskap om SKF:s incidentrapporteringsystem och hur det används.
5. Allemansrättens innebörd och accessfrågor.
6. Ha kännedom om det lokala klätterområdet och vilka klätterförare som finns.

2.2.2 Utrustning

1. Hur sittsele och helkroppssele fungerar, samt varför små barn ska använda sittsele och bröstsele i kombination eller helkroppssele. Klätterledaren ska kunna hantera och hjälpa nybörjare med sittsele med spännen av autoblock-karaktär samt sele med rem som träs tillbaka.
2. Hur hjälm och handskar används. Kunna hantera repbroms av standardkaraktär, hjälplåsande broms samt repklämma med handtag.
3. Vara förtrogen med den utrustning som används och följa tillverkarnas anvisningar om användning och skötsel.
4. Ha kännedom om regler och lagstiftning kring personlig skyddsutrustning (PPE).

2.2.3 Ankarbygge

1. Sörja för egen säkerhet på klippkant där fallrisk föreligger vid riggning av topprepsankare. Riggning av topprep i förekommande varianter av bultade ankare.
2. Känna till de krav som ska ställas på ankare, vedertagen praxis för hur topprep riggas med egen utrustning och att de fasta installationerna enbart används för nedsänkning vid rensning av klätterled.
3. Bygga topprepsankare med sydda slingor och/eller statiskt rep i bultar och/eller träd. Känna till hur ett ej öppningsbart topprepsankare kan konstrueras för klättring främst med barn och ungdomar.
4. Känna igen pitonger och känna till att de inte ska användas som ankarpunkter i topprepsankare.

2.2.4 Firning

1. Firning från fast föremål (träd) eller bultat ankare som specificerats ovan, för att ta sig ner till ett ankare längre ned på väggen och rigga topprep med annat rep.

Klätterledarens firningsrep måste räcka ner till marken. I samband med detta ska klätterledaren kunna bära med sig ett eller flera rep på ryggen under firning.

2. Firning på enkelt eller dubbelt rep och ha kännedom om för- och nackdelar samt risker med de båda varianterna.
3. Om repbroms av standardkaraktär används, kunna fira med fransk prusik som backup och känna till riskerna med om denna placeras i benslingan.
4. Frihängande firning.
5. Firning med hjälplåsande broms på enkelt rep och kännedom om risker med detta.

2.2.5 Rephantering och repklättring

1. Metoder för att skydda repet från slitage, till exempel med hjälp av repmatta och repskydd.
2. Metoder för reputkast.
3. Repklättring med hjälplåsande broms och repklämma med handtag och backupmetod för egen säkerhet vid repklättring.
4. Följande knutar: inknytning med dubbelåtta, dubbelåttaögla, erforderlig stoppknut, överhandsknut, dubbel överhandsknut, dubbelt halvslag, dubbel fiskarknut samt fransk prusik.

2.2.6 Klättring och säkring

1. Kommandon enligt "Stora boken om klättring".
2. Väl fungerande säkringsmetoder vid topprepsklättring (även kallat bottomroping).
3. Kamratkontroll och hur detta förmedlas till andra.
4. Kunna förekomma och hantera incidenter då barn och vuxna inte kan/vill firas ned från svaklippa.
5. Problemlösning och riggning av topprep på överhängande klätterled med expresslingor som hindrar utpendling till och över lodlinjen och känna till riskerna med detta. Klätterledare ska också känna till riskerna med borttagning av dessa ovanifrån vid egen firning eller nedfirning.

3. Examination

En klätterledare utomhus examineras av en auktoriserad klätterinstruktör sport eller klippa. Denne måste ha minst ett års erfarenhet och ha utfört minst fyra normerade klätterkurser utomhus.

Examinationen ska bestå av ett praktiskt genomförande av de moment som nämns i kunskapskraven. Bedömningen ska omfatta aspirantens utförande av de olika momenten och förståelse för dessa.

Examinationen genomförs på den klippa och sektion som klätterledarens behörighet ska omfatta. Vid examinationen används den utrustning som klätterledaren ska använda i sin verksamhet.

Examinationen kan ske separat eller göras tillsammans med utbildande inslag, som en examinerande kurs. Rekommenderad tidsåtgång för en sådan kurs är en dag vid goda förkunskaper hos aspiranterna, eller två dagar vid måttliga förkunskaper. En klätterinstruktör får under en kurs ansvara för maximalt fyra aspiranter.

Oavsett vilket upplägg som används rapporterar den auktoriserade klätterinstruktören godkända klätterledare till SKF och intygar därmed att aspiranten har prövats och godkänts i samtliga moment. Klätterinstruktören ska ange vilken klippa och sektion som klätterledarens behörighet gäller.

4. Licensens giltighet

Klätterledarens licens gäller fr o m datum för examinationen och året ut, samt de tre följande kalenderåren. Därefter måste en auktoriserad klätterinstruktör sport eller klippa åter intyga att klätterledaren uppfyller kompetenskraven. Om klätterledaren inte har fått sin behörighet kontrollerad och blivit godkänd på nytt under denna tidsperiod blir licensen inaktiv och klätterledaren är inte längre behörig att arrangera och leda organiserade utfärder så som angivits i kapitel 1.

Vid missbruk av licensen har SKF rätt att återkalla den.

Datum:

Ändring:

Ändrat av:

Datum:

Ändring:

Ändrat av: